

Адвокатура

УДК 347.965

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.20627947>

**Приєднання Україною до Конвенції Ради Європи про захист професії
адвоката: перспективи та виклики**

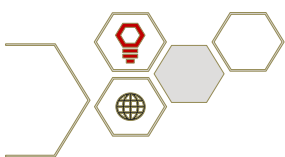
Ділай Ольга Степанівна,
доктор юридичних наук, доцент,
професор кафедри цивільно-правових дисциплін,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
м. Львів, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-2872-5567>

Прийнято: 16.05.2026 | Опубліковано: 30.05.2026

Анотація. У статті досліджено проблематику приєднання України до Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката як нового міжнародно-правового інструменту, спрямованого на посилення гарантій адвокатської діяльності та забезпечення верховенства права. Актуальність теми зумовлена необхідністю удосконалення національних механізмів захисту адвокатів, особливо в умовах воєнного стану та триваючої реформи правової системи України.

Метою дослідження є аналіз положень Конвенції, їх порівняння з нормами Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а також визначення перспектив і викликів її ратифікації та імплементації в національне законодавство. У процесі дослідження використано порівняльно-правовий, системний та формально-юридичний методи наукового пізнання.

Встановлено, що Конвенція закріплює сучасні стандарти гарантування

незалежності адвокатури, зокрема щодо конфіденційності спілкування адвоката з клієнтом, захисту від ототожнення адвоката з клієнтом або його справою, розширення професійних прав адвоката та запровадження міжнародного механізму моніторингу дотримання конвенційних положень. Водночас виявлено окремі недоліки документа, зокрема відсутність ефективного судового механізму захисту прав, недостатню деталізацію гарантій та обмежений характер примусового виконання рішень контрольного органу.

Обґрунтовано, що ратифікація Конвенції Україною матиме важливе євроінтеграційне та правозахисне значення, сприятиме посиленню гарантій адвокатської діяльності, підвищенню рівня її безпеки та вдосконаленню національного законодавства. Наголошено на необхідності комплексного підходу до імплементації її положень у межах загальної реформи адвокатури в Україні.

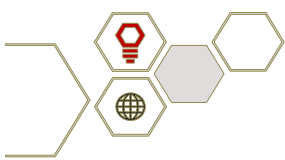
Ключові слова: адвокатура, Конвенція Ради Європи, правничі гарантії, верховенство права, ратифікація, євроінтеграція, професійні права адвоката.

Ukraine's accession to the Council of Europe Convention on the Protection of the Profession of Lawyer: Prospects and Challenges

Olha Dilai,

Doctor of Law, Associate Professor,
Professor of the Department of Civil Law Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs,
Lviv, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0003-2872-5567>

Abstract. This article examines the issue of Ukraine's accession to the Council of Europe Convention on the Protection of the Profession of Lawyer as a new intentional legal instrument aimed at strengthening guarantees for the legal

profession and ensuring the rule of law. The relevance of the topic stems from the need to improve national mechanisms for the protection of lawyers, particularly in the context of martial law and the ongoing reform of Ukraine's legal system.

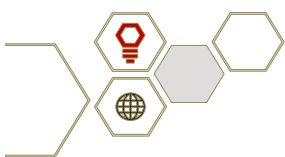
The purpose of the study is to analyze the provisions of the Convention, compare them with the provisions of the Law of Ukraine "On the Bar and Legal Practice," and identify the prospects and challenges of its ratification and implementation into national legislation. The study employs comparative legal, systemic, and formal legal methods of scientific inquiry.

It has been established that the Convention establishes modern standards for ensuring the independence of the legal profession, in particular regarding the confidentiality of communications between a lawyer and a client, protection against the identification of a lawyer with a client or their case, the expansion of lawyers' professional rights, and the introduction of an international mechanism for monitoring compliance with its provisions. At the same time, certain shortcomings of the instrument have been identified, in particular the absence of an effective judicial mechanism for the protection of rights, insufficiently detailed guarantees, and the limited enforceability of decisions of the monitoring body.

It is argued that Ukraine's ratification of the Convention will be of significant importance for European integration and human rights protection, and will contribute to strengthening guarantees for the legal profession, enhancing its security, and improving national legislation. The need for a comprehensive approach to implementing its provisions as part of the overall reform of the legal profession in Ukraine is emphasized.

Keywords: legal profession, Council of Europe Convention, legal safeguards, rule of law, ratification, European integration, professional rights of lawyers.

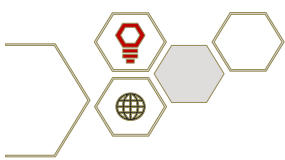
Постановка проблеми. Адвокати, монополістично виконуючи функцію надання професійної правничої допомоги, посідають незамінне місце у демократичному суспільстві. Відтак питання створення умов для

безперешкодного здійснення ними професійної діяльності ніколи не втрачає своєї актуальності. Одним зі способів посилити механізми захисту представників адвокатської спільноти є приєднання до міжнародно-правових актів. Сенс полягає у тому, що ратифікація міжнародного договору доповнить національну правову систему якісно новим нормативним компонентом, що зосереджує у собі стандарти професійної діяльності адвокатів, які створені за участі багатьох держав, ґрунтуються на універсальних принципах дотримання прав людини та підкріплені механізмами міжнародного контролю, тобто характеризуються вищим рівнем об'єктивності та стабільності порівняно з національним регулюванням. У першу чергу нас цікавлять стандарти ухвалені у 2025 р. Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката, які, на думку В. В. Гвоздюка і Д. Горбенка, мають впливати на подальший розвиток адвокатури [1, с. 79].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі аспекти міжнародного регулювання гарантій адвокатської діяльності досліджувалися такими українськими науковцями як А. М. Бірюкова, С. О. Іваницький, Н. М. Бакаянова, Л. І. Бойко, В. О. Святоцька, О. О. Козлов, Т. Б. Вільчик, О. С. Можайкіна, Л. П. Нестерчук, Я. М. Жукорська, О. О. Храпенко, Ю. В. Оніщик, О. М. Коваль та іншими.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявність окремих наукових досліджень, присвячених міжнародним стандартам гарантування адвокатської діяльності та реформуванню адвокатури в Україні, комплексний аналіз Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката як новітнього міжнародно-правового акта досі залишається недостатнім. У вітчизняній юридичній науці не сформовано цілісного підходу до оцінки перспектив її ратифікації Україною, особливостей імплементації конвенційних положень у національне законодавство та впливу міжнародного механізму моніторингу на забезпечення професійних гарантій адвокатів. Додаткового наукового осмислення потребують питання співвідношення

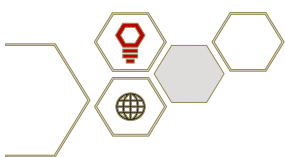

положень Конвенції із чинним законодавством України про адвокатуру, а також визначення її ролі у процесі євроінтеграції та подальшої реформи адвокатури в умовах воєнного стану.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає у аналізі Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката як новітнього міжнародного регулятора гарантій адвокатської діяльності, порівнянні її положень із релевантним національним законодавством та з'ясуванні перспектив її ратифікації Україною.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як зазначає О. О. Храпенко, Конвенція про захист професії адвоката (надалі – Конвенція) формує новітні стандарти міжнародного правового захисту адвокатів та їхніх професійних об'єднань, спрямовані на зміцнення безпеки, незалежності та функціональної автономії адвокатури [2, с. 145]. Її справжній внесок полягає у консолідації та формулюванні вже існуючих принципів у цілісну правову рамку, адаптовану до специфічних загроз, з якими стикаються адвокати, забезпечуючи тим самим нормативну визначеність і потенційну вагу для подальшого тлумачення в межах європейської системи прав людини [3, с. 2].

Ратифікація Україною Конвенції – доцільний і обґрунтований крок, з огляду на такі мотиви. Вона утверджує базовий перелік професійних прав адвокатів, який хоча й перетинається з тим, що містить Закон України № 5076-VI «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (надалі – Закон № 5076-VI), однак все ж змістовно відрізняється. До прикладу, адвокатам забезпечено права на швидкий і вільний доступ до клієнтів, а також до органів влади, в яких здійснюється представництво клієнта, про які вітчизняний профільний закон про адвокатуру не згадує прямо, хоча й повинен в силу дійсного стану справ в країні. Позитивною є згадка про право адвоката обирати, чи буде він співпрацювати із певною особою як зі своїм клієнтом, а також про право інформувати громадськість про послуги, які ним надаються. Крім того, право адвоката на конфіденційність спілкування сформульоване чіткіше через

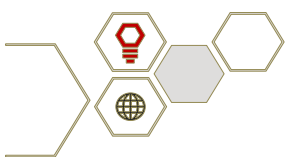

вказівку на можливість комунікації будь-якими засобами та в будь-якій формі [4].

Окремої уваги заслуговує закріплений у Конвенції підхід до розуміння кола осіб, яким надається професійна правнича допомога. Документ дозволяє адвокатам реалізовувати професійні права, у тому числі ті, що викладені вище, не лише під час роботи з клієнтами, а й із потенційними клієнтами, тобто особами, які прагнуть, прямо чи опосередковано, отримати правничу допомогу. Надаючи таку можливість, Конвенція фактично поширює на взаємодію з особами, які можуть стати клієнтами, і гарантії адвокатської діяльності про охорону адвокатської таємниці, недопустимість втручання у діяльність адвоката та створення умов для безперешкодного надання правничої допомоги.

Подібна конструкція відсутня у національному законодавстві, яке пов'язує реалізацію професійних прав адвоката в інтересах клієнта в межах уже існуючих відносин. Унаслідок цього стадія встановлення контакту між надавачем послуг та особою, яка прагне отримати правову допомогу, опиняється поза сферою нормативно встановлених гарантій, що робить її ризиковою. Визнання на нормативному рівні взаємодії адвоката з потенційним клієнтом та поширення на неї гарантій професійної діяльності адвоката допомогло б заповнити наявну прогалину у регулюванні, підвищити правову визначеність та ефективність реалізації права особи на правничу допомогу під час дії воєнного стану.

Важливо, що Конвенція встановлює пряму заборону обмеження державами, які беруть на себе зобов'язання дотримуватися положень Конвенції, прав адвоката, передбачених частинами 1-3 статті 6, чого не вистачає вітчизняному профільному закону про адвокатуру й адвокатську діяльність. Заборона, безумовно, не абсолютна, але й відступи від неї можливі лише на підставі закону та за умови їх об'єктивної необхідності в демократичному суспільстві [4].

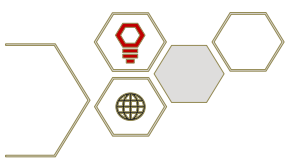

Гарантія заборони ототожнення адвоката з клієнтом сконструйована у Конвенції більш вдало порівняно із Законом № 5076-VI, оскільки забороняє уподібнення адвоката з клієнтом та зі справою клієнта [4], що деталізує її змістовне наповнення. Позитивно, що гарантія одразу збалансована прямим застереженням про її застосування без шкоди для права на свободу вираження поглядів, захищеного статтею 10 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (надалі – КЗПЛ) та національним законодавством.

Доцільність приєднання до Конвенції доводять М. В. Плотнікова та О. А. Швагер, відзначаючи конкретизацію у ній через двокомпонентний принцип підходу про широку, але не безмежну свободу висловлювання адвокатів, що відображений у судовій практиці Європейського суду з прав людини (надалі – ЄСПЛ) і статті 10 КЗПЛ. Так, з одного боку, адвокат захищений від неправомірного впливу за добросовісні висловлювання, зроблені під час виконання професійних обов'язків, а з іншого – він зобов'язаний не зловживати гарантованою йому свободою слова на шкоду іншим [5, с. 314].

Національна асоціація адвокатів України не оминула увагою Конвенцію. Вона високо оцінила узгодженість Закону № 5076-VI з нею та вважає, що левова частка конвенційних норм відображена в національному законодавстві. Втім, асоціація переконана, що немає підстав допускати бездіяльність при приєднанні до Конвенції. Потенціал до покращення мають процесуальні кодекси та деякі нормативно-правові акти [6]. Ми підтримуємо точку зору асоціації, беручи до уваги очікувані позитивні наслідки впровадження Конвенції, й закликаємо державу дослухатися до запропонованої концепції змін.

С. О. Іваницький, Е. О. Ушканенко відносять підписання й ратифікацію Конвенції до найближчих завдань та важливим напрямом адаптації українського законодавства до стандартів ЄС [7, с. 1585], а Н. М. Бакаянова обґрунтовано вважає, що приєднання України до Конвенції здатне посилити

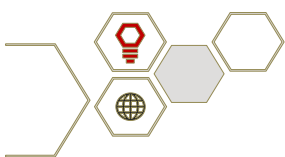

захист прав людини в Україні, оскільки вона зобов'язує державу утримуватися від дій, які можуть порушити положення Конвенції, сумлінно виконувати зобов'язання, визначені Конвенцією. Для України у важкі часи війни та у світлі надії на повоєнне відновлення Конвенція посилає потужний сигнал про увагу європейської спільноти до фундаментальних цінностей, які адвокати відстоюють та захищають [8, с. 7-8].

Очікуване оновлення законодавства за рахунок міжнародних стандартів стане першим кроком на шляху до створення безпечного правового середовища для адвокатів під час дії воєнного стану. Зацікавленість у приєднанні до Конвенції полягає й у доступі до створеного нею міжнародного механізму контролю за виконанням державами взятих на себе зобов'язань. Він передбачає існування системи моніторингу, що функціонує через спеціалізований виборний орган – GRAVO (стаття 10), який здійснює контроль за дотриманням Конвенції в межах процедур оцінювання, диференційованих на раунди, та Комітет Сторін (стаття 11), який формується з представників держав-учасниць, бере участь у виборах GRAVO і має право надавати рекомендації за результатами оцінювання.

Процедури оцінювання охоплюють: 1) збирання всесторонньої інформації про виконання Конвенції за допомогою опитувальників; 2) підготовку проєкту аналітичного звіту, що міститиме не лише аналіз впровадження оцінюваних положень, але й потенційні проблеми, виявлені GRAVO, та пропозиції щодо їх вирішення; 3) надання проєкту звіту для ознайомлення й коментування державною-учасницею з подальшим врахуванням її думки при підготовці остаточного звіту; 4) ухвалення звіту та формулювання висновків щодо заходів, вжитих стороною для виконання Конвенції.

Важливо, що результати оцінювання підлягають оприлюдненню, а відтак формують міжнародний політичний дискурс щодо реального стану забезпечення професійних гарантій адвокатів у конкретній державі. У цьому

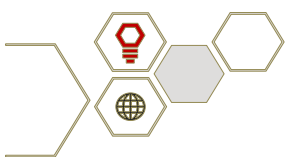

контексті ратифікація Конвенції створює для України додатковий стимул до належного нормативного та практичного виконання її положень, оскільки негативні оцінки, зафіксовані у звітах GRAVO, неминуче впливатимуть на міжнародне сприйняття дії принципу верховенства права в країні.

Спроможність системи контролю виявляти реальний стан дотримання гарантій адвокатської діяльності підсилена правом GRAVO здійснювати візити до країн, якщо отриманої інформації недостатньо для формування висновків і немає інших можливих способів достовірного отримання цієї інформації.

В умовах дії правового режиму воєнного стану в Україні, коли існує підвищений ризик обмеження професійних гарантій адвокатів, особливого значення набуває механізм невідкладної процедури, регламентований статтею 13 Конвенції. Він дозволяє GRAVO реагувати на критичні порушення без невинуватеної затримки з метою попередження або зменшення масштабу чи кількості порушень. Алгоритм процедури послідовно включає, по-перше, отримання контролюючим органом достовірної інформації про порушення, які вимагають негайної реакції; по-друге, виставлення у зв'язку із цим вимоги про оперативне надання державою-учасницею спеціальної доповіді про заходи, вжиті для запобігання таким порушенням.

Виокремлення сильних сторін Конвенції та визнання позитивного впливу механізмів, що вона пропонує, не виключають осмислення окремих аспектів, які обмежують практичний потенціал аналізованого міжнародного документа. У наукових джерелах зауважують, що Конвенція значною мірою спирається на систему моніторингу, сконструйовану за зразком GRECO (Група держав проти корупції), що заснована на політичному тиску, а не на обов'язковий судовий механізм забезпечення виконання. Зокрема, S. Amin стверджує, що це породжує серйозні сумніви в її здатності забезпечити дієвий захист адвокатів у країнах, де верховенство права вже зазнало суттєвого послаблення. Хоча пункт 1 (b) статті 5 Конвенції містить посилення на практику ЄСПЛ, вона не створює нових прав, які можна було б захищати в

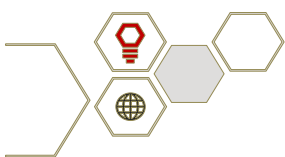

судовому порядку. Її гарантії можуть відстоюватися лише опосередковано через статті 6 та 8 КЗПЛ [3, с. 2].

Науковець також підмічає, що Конвенція не визначає чітко, яким чином має формуватися незалежний орган для розгляду дисциплінарних скарг на адвокатів; не передбачає механізму реагування на надзвичайні ситуації для адвокатів, які стикаються з безпосередніми загрозами, що є найбільш необхідним, враховуючи поточні виклики; не встановлює достатньо суворих зобов'язань урядів захищати адвокатів від загроз з боку недержавних суб'єктів (організованих злочинних угруповань, екстремістських рухів та ін.); не містить чітких гарантій для адвокатів у вигнанні (*exiled lawyers*), багато з яких продовжують стикатися з транснаціональними репресіями [3, с. 2-3].

Ще на стадії проєкту Конвенції Парламентська Асамблея Ради Європи слушно закликала конкретизувати положення про конфіденційність спілкування адвоката та клієнта до тієї міри, щоб виключити ризик використання таємного спостереження, включаючи шпигунські програми, такі як *Pegasus*, проти адвокатів. Одночасно, парламентський орган Ради Європи просив доповнити Розділ V Конвенції статтею: «Жодне застереження не може бути внесене щодо положень цієї Конвенції» [9]. Як вбачається з затвердженої редакції Конвенції, зауваження враховано не було. М. Kullaj вважає, що відсутність положення, яке забороняє таємне спостереження за адвокатами та їхньою конфіденційною комунікацією з використанням шпигунського програмного забезпечення є недоліком, який може ускладнити впровадження Конвенції [10, с. 272].

А. N. Schulz робить висновок, що у юридично обов'язковій формі міжнародної угоди Конвенція підсилює раніше прийняті рішення, але не вводить нових захисних гарантій, якими могли б скористатися держави-учасниці. Новим є лише механізм моніторингу, який дозволяє міжнародному органу швидше реагувати на можливі порушення у державах-учасниках [11, с. 190]. Е. Cała-Wacinkiewicz, І. Wrońska висловлюють побоювання, що

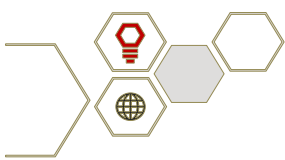
Конвенція залишиться лише символом, який створює ілюзію захисту. Без сумніву, вона має шанс забезпечити істотний захист юристам як у Європі, так і поза її межами, а наступні роки стануть ключовими для того, щоб визначити, чи стане цей історичний договір щитом для юристів, чи ж амбіційним, але неефективним правовим інструментом, якому буде присвоєно статус втраченої нагоди [12, с. 314].

Усвідомлення слабкостей Конвенції дозволяє формувати реалістичне уявлення про неї як про правовий механізм і даремно не створювати ілюзій щодо міжнародних актів як універсальної панацеї від усіх проблем. Наведене однак не повинно применшувати історичного значення Конвенції, як і означати втрату інтересу Україною до приєднання до новітнього міжнародного врегулювання.

Ми враховуємо, що Конвенція ще не набрала чинності. Її не ратифікувати вісім держав, у тому числі щонайменше 6 держав-членів Ради Європи, але вже підписали 26 держав-учасниць Ради Європи, серед яких 20 держав це члени ЄС (Бельгія, Болгарія, Хорватія, Кіпр, Чеська Республіка, Фінляндія, Франція, Німеччина, Греція, Ірландія, Італія, Латвія, Литва, Естонія, Люксембург, Нідерланди, Польща, Португалія, Румунія, Швеція) [13].

Враховуючи перелічений суб'єктний склад, надання Конвенції обов'язкової юридичної сили в Україні матиме стратегічне політичне значення, продовжуючи євроінтеграційний курс, розпочатий ще у 2014 році підписанням Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [14], та оновлений у 2022 році наданням статусу держави-кандидата на членство в ЄС [15]. Молдова та Північна Македонія, які мають статус держав-кандидатів, уже підписали Конвенцію, а тому Україна не повинна відставати.

Обговорення за цим напрямком протягом 2025 року та на початку 2026 року відбувалися на нарадах Комітету з питань правової політики Верховної

Ради України, а саме 16.04.2025 р. [16], 20.08.2025 р. [17], 05.11.2025 р. [18], 11.12.2025 р. [19], 12.01.2026 р. [20] із залученням представників Міністерства закордонних справ України, Міністерства юстиції України та НААУ.

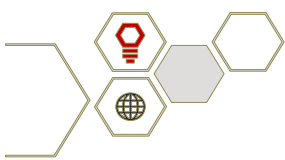
17.12.2025 р. Комітет Верховної Ради України з питань правової політики прийняв Рішення щодо ухвалення Радом Європи Конвенції, відповідно до якого вирішив звернутися до Кабінету Міністрів України з пропозицією щодо вирішення питання стосовно підписання та ратифікації Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката. Додатково у рішенні зазначалося, що зволікання з підписанням та ратифікацією Конвенції могло позбавити Україну права на представника у GRAVO [19]. Після підписання Конвенції питання своєчасної ратифікації та подальшої участі України у механізмах контролю залишається актуальним.

9 березня 2026 року Україна підписала Конвенцію Ради Європи про захист професії адвоката. Від імені України документ підписав Постійний представник України при Раді Європи Микола Точицький, уповноважений Президентом України.

Водночас питання подальшої ратифікації Конвенції та імплементації її положень у національне законодавство залишаються предметом наукової та практичної дискусії. До моменту підписання Конвенції обговорення стосувалися відсутності офіційного перекладу документа, необхідності погодження перекладу англійського терміну «lawyer», а також процедурних аспектів її підписання.

Головною перепорою стала позиція Міністерства юстиції, яке наголошує на першочерговому завершенні реформи адвокатури у межах виконання Дорожньої карти з питань верховенства права, затвердженої Розпорядженням Кабінету Міністрів України №475-р від 14.05.2025 р. (надалі – Дорожня карта) [21]. Однак, з таким підходом ми категорично не згодні.

Реформа адвокатури є одним із ключових напрямків розвитку правового сектору України, під час якої необхідно зберегти та інституційно закріпити ту

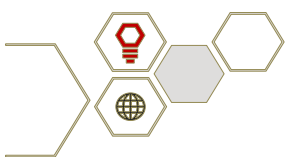

ключову роль, яку адвокати відіграють у забезпеченні реалізації принципів верховенства права, законності та демократії в суспільстві [22, с. 119]. Дорожня карта встановлює часові рамки її завершення до IV кварталу 2026 року [21], а Єврокомісія у Звіті від 04.11.2025 р. відзначає просування реформи адвокатури як одне з основних завдань України на поточний період [23].

Відповідно до Дорожньої карти, Мін'юст, Верховна Рада України й НААУ відповідальні за розробку і прийняття законопроекту щодо вдосконалення правового регулювання адвокатської діяльності, яким буде передбачено приведення у відповідність законодавства про адвокатуру, а також актів адвокатського самоврядування, до європейських стандартів та кращих практик [21]. Загальне формулювання поставленої цілі охоплює, зокрема, покращення умов діяльності адвокатів, у яких має ефективно здійснюватися головна функція адвокатури.

У період напрацювання нормативної рамки реформування Конвенція ще не була ухвалена, тому її положення не могли бути тими європейськими стандартами, якими мали б керуватися відповідальні суб'єкти при напрацюванні змін до законодавства. Викладене, проте, не повинно визначати вектору досягнення поставленої цілі. З ухваленням Радою Європи Конвенції в Україні з'явилися уніфікована система координат для імплементації європейських стандартів адвокатської діяльності, які слід обов'язково врахувати.

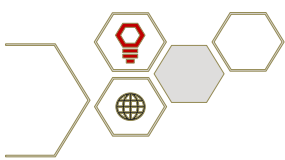
Висновки. Таким чином, підписання Україною Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката стало важливим кроком у напрямі зміцнення гарантій адвокатської діяльності та наближення національного законодавства до європейських стандартів. Подальша ратифікація Конвенції та імплементація її положень повинні розглядатися як невід'ємна складова реформи адвокатури, що не може розглядатися як автономний чи взагалі другорядний процес. Розділення обох процесів неминуче призведе до втрати системності та логічної послідовності заходів з реформування. У відриві від

Конвенції законопроект про вдосконалення правового регулювання адвокатської діяльності ризикує стати фрагментарним і недостатньо узгодженим із уніфікованими міжнародними стандартами, що позначиться на якості впроваджуваних змін і може викликати внесення додаткових змін у майбутньому.

Список використаних джерел

1. Гвоздюк В. В., Горбенко Д. А. Сучасний адміністративно-правовий статус адвокатури в Україні: проблеми та шляхи їх розв'язання. *Наука і правоохорона*. 2025. №4 (70). С. 79-87. С. 79.
2. Храпенко О. О. Конвенція про захист професії адвоката: перспективи для України. *Актуальні проблеми судового права* : матеріали Х міжнар. наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ; Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ; Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг., суд., правоохорон. органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». – Харків : Право, 2025. С. 142-146. С. 145.
3. Amin S. The New European Convention for the Protection of the Profession of Lawyer. *Völkerrechtsblog*. 2025. P. 1-4. P. 2. URL: <https://doi.org/10.17176/20250514-004818-0>
4. Конвенція Ради Європи про захист професії адвоката від 12.03.2025 р. URL: https://vkksu.gov.ua/sites/default/files/konvenciya-pro-zahyst-prav-advokativ_final_1.pdf
5. Плотнікова М. В., Швагер О. А. Забезпечення свободи вираження поглядів адвокатів у контексті реалізації європейських стандартів права на доступ до правосуддя. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. №3 (6). С. 309-316. С. 314.
6. Закон про адвокатуру і Конвенція РЄ: у НААУ оцінили відповідність (порівняльна таблиця). Новина Національної асоціації адвокатів України від 22.08.2025 р. URL: <https://unba.org.ua/news/10656-zakon-pro-advokaturu-i->

konvenciya-re-u-naau-ocinili-vidpovidnist-porivnyal-na-tablicya.html

7. Іваницький С. О., Ушканенко Е. О. Конвенція про захист професії адвоката: окремі питання імплементації в українське законодавство. *Наукові перспективи*. 2025. №12 (66). С. 1579-1587. С. 1585.

8. Бакаянова Н. М. Захист професії адвоката: сучасний вимір. *Актуальні проблеми судового права* : матеріали Х міжнар. наук.-практ. конф. (25 квіт. 2025 р.) / [відп. ред. Л. М. Москвич] ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Каф. кримін. процесу ; Навч.-наук. ін-т права Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Каф. юстиції ; Нац. ун-т «Одеська юрид. акад.», Каф. орг., суд., правоохорон. органів та адвокатури ; Нім.-Укр. об-ня юристів ; ГО «Стале правосуддя». – Харків : Право, 2025. С. 3-9. С. 7-8.

9. Opinion of Parliamentary Assembly of the Council of Europe on a draft convention for the protection of the profession of lawyer, 304 (2025). URL: <https://pace.coe.int/en/files/34151#trace-4>

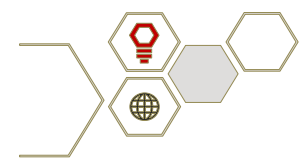
10. Kullaj M. The Forth coming European Convention for the Protection of Lawyers: Challenges and Perspectives. *Interdisciplinary Journal of Research and Development*. 2025. №1. P. 66-273. P. 272.

11. Schulz A. N. Nowa Konwencja Rady Europy o Ochronie Zawodu Prawnika. *International Journal of Legal Studies*. 2025. №1 (19). P.181-193. P. 190.

12. Cała-Wacinkiewicz E., Wrońska I. Od konstytucyjnie wywodzonej ochrony zawodów zaufania publicznego do Konwencji Rady Europy o ochronie zawodu prawnika–kamień milowy w skutecznej ochronie praw człowieka czy stracona szansa? *Przegląd Prawa Konstytucyjnego*. 2025. №5 (87). P. 305-315. P. 314.

13. Chart of signatures and ratifications of Convention for the Protection of the Profession of Lawyer (CETS №226). URL: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=signatures-by-treaty&treaty=226>

14. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та

Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014 р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.* URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

15. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС. Новина Служби Віце-прем'єр-міністра України від 23.06.2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ukrayina-otrimala-status-kandidata-na-chlenstvo-v-yes>

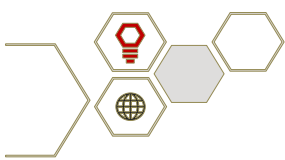
16. У ВР обговорили проблеми імплементації Конвенції про захист професії адвоката. Новина Національної асоціації адвокатів України від 16.04.2025 р. URL: <https://unba.org.ua/news/10186-u-vr-obgovorili-problemi-implementacii-konvencii-pro-zahist-profesii-advokata.html>

17. У ВР чекають від міністра юстиції дій щодо підписання Конвенції про захист професії адвоката. Новина Національної асоціації адвокатів України від 20.08.2025 р. URL: <https://unba.org.ua/news/10650-u-vr-chekayut-vid-ministra-yusticii-dij-shodo-pidpisannya-konvencii-pro-zahist-profesii-advokata.html>

18. У ВР зробили ще один крок до ратифікації Конвенції про захист професії адвоката. Новина Національної асоціації адвокатів України від 06.11.2025 р. URL: <https://unba.org.ua/news/10956-u-vr-zrobili-she-odin-krok-do-ratifikacii-konvencii-pro-zahist-profesii-advokata.html>

19. Рішення щодо ухваленної Радою Європи Конвенції про захист професії адвоката: рішення Комітету Верховної Ради України з питань правової політики від 17.12.2025 р. URL: <https://kompravpol.rada.gov.ua/uploads/documents/35395.pdf>

20. Як реформа адвокатури «перешкоджає» Україні підписати Конвенцію РЄ. Новина Національної асоціації адвокатів України від 14.01.2026 р. URL: <https://unba.org.ua/news/11224-yak-reforma-advokaturi-pereshkodzhae-ukraini-pidpisati-konvenciyu-re.html>

21. Деякі питання забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського Союзу за кластером 1 «Основи процесу вступу до ЄС»: Розпорядження Кабінету Міністрів України №475-р від 14.05.2025 р. *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475-2025-%D1%80#Text>

22. Yurkevych Yu. M., Vovk M. Z., Zaiats O.S. The civil law regulation of organizational forms of advocacy activity along with the founding legal entities / Цивільно-правове регулювання організаційних форм адвокатської діяльності зі створенням юридичних осіб. *Право і суспільство*. 2023. №2. Т. 2. С. 114-119.

23. European Commission staff working document: Ukraine 2025 Report, accompanying the Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. 2025 Communication on EU enlargement policy, 04 November 2025. 110 pp. URL: https://enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2025_en

24. Коментар МЗС щодо підписання Конвенції Ради Європи про захист професії адвоката. Міністерство закордонних справ України. 09.03.2026 р. URL: <https://mfa.gov.ua/news/komentar-mzs-shchodo-pidpisannya-konvenciyi-radi-yevropi-pro-zahist-profesiyi-advokata> (<https://mfa.gov.ua/news/komentar-mzs-shchodo-pidpisannya-konvenciyi-radi-yevropi-pro-zahist-profesiyi-advokata>)